

Αρείου Πάγου 96/1993 (Τμ. Β')

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 53/94, σ.387, Δ.Ε.Ν.50/94,σ.5, Ε.Δ.Κ.Α. ΛΣΤ' 1994, σ.552

Περίληψη: Σύμβαση ομαδικής ασφάλισης εργαζομένων μεταξύ ιδιώτη ασφαλιστή και εργοδότη έναντι κινδύνου ατυχήματος. Απόσβεση της οφειλής για χρηματική ικανοποίηση λόγω εργατικού ατυχήματος επέρχεται μόνο εάν με βάση την ασφαλιστική σύμβαση ο ασφαλιστής πλήρωσε στον εργαζόμενο ασφάλισμα που αφορά ειδικώς στην ένδικη αυτή απαίτηση και στο μέτρο που την καλύπτει.

Κυριότερες διατάξεις: Α.Κ. άρθρα 930 παρ.3, 932.

Απόφαση Δικαστηρίου

Εισηγητής: ΣΤΕΦ. ΜΑΤΘΙΑΣ

Δικηγόροι: Γ. Πάλλης, Κ. Κακογιαννάκος

(...) Όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφασή του 2517/1991, το Εφετείο Αθηνών δέχτηκε ανελέγκτως ότι στις 9.7.1986 συνέβη εις βάρος του αναιρεσείοντος - ενάγοντος, από αποκλειστική υπαιτιότητα των αναιρεσιβλήτων - εναγομένων, εργατικό ατύχημα, που προκάλεσε στον αναιρεσείοντα αναπηρία. Καθόρισε δε το Εφετείο την κατά το άρθρο 932 ΑΚ εύλογη χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη του ενάγοντος, εξαιτίας του εις βάρος του ατυχήματος, σε 2 εκατομμύρια δραχμές. Ακολούθως, όμως, το Εφετείο αφαίρεσε από το ποσό αυτό 1 εκατομμύριο, με την αιτιολογία ότι είχε καταβληθεί ήδη στον αναιρεσείοντα ως ασφάλισμα δυνάμει ασφαλιστικής συμβάσεως που είχε καταρτιστεί από την εργοδότηδα, πρώτη αναιρεσίβλητη, με την ασφαλιστική εταιρεία "Ο", για την ομαδική ασφάλιση του προσωπικού της. Η αιτιολογία αυτή όσον αφορά την αφαίρεση του 1 εκατομμυρίου είναι ανεπαρκής. Διότι δεν διευκρινίζεται το είδος και το αντικείμενο της ασφαλίσεως (ο ασφαλιστικός κίνδυνος και το ασφαλισμένο συμφέρον), ώστε να προκύπτει αν το ως άνω ασφάλισμα καταβλήθηκε για την ένδικη απαίτηση, οπότε και μόνο επέφερε ισόποση απόσβεσή της. Ειδικότερα δεν διευκρινίζεται αν ασφαλισμένο ήταν το εργατικό προσωπικό (μεταξύ του οποίου και ο

παθών ενάγων) έναντι του κινδύνου ατυχήματος (ασφάλιση υπέρ τρίτου), οπότε η καταβολή του ασφαλίματος δεν καταλογίζεται στην ένδικη απαίτηση αφού ο παθών, δικαιούται να απαιτήσει και το ασφάλισμα αθροιστικώς (άρθρο 930 παρ. 3 ΑΚ), ή αν ασφαλισμένη ήταν η ευθύνη της εργοδότηδας.

Στη δεύτερη αυτή περίπτωση πρόκειται για συμφέρον ευθύνης (άρθρο 196 ΕμπΝ), ο δε ασφαλιστικός κίνδυνος συνίσταται στην υποχρέωση της εργοδότηδας να πληρώσει είτε αποζημίωση λόγω περιουσιακής ζημίας του παθόντος (λ.χ. ένεκα νοσηλίων ή απώλειας εργασιακής ικανότητας, πέραν της καλυπτόμενης από το ΙΚΑ - άρθρα 929, 297, 298 ΑΚ), είτε χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης του παθόντος (άρθρο 932 ΑΚ), Στην τελευταία αυτή περίπτωση της ασφαλίσεως της ευθύνης της εργοδότηδας ένεκα του κινδύνου να υποχρεωθεί αυτή να καταβάλει στον εργαζόμενο που υπέστη εργατικό ατύχημα χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, ο παθών δεν θα δικαιούται να λάβει αθροιστικώς και το ασφάλισμα. Διότι σύμφωνα με το άρθρο 930 παρ. 3 ΑΚ η αποζημίωση παρέχεται αθροιστικώς όταν από το ατύχημα ανακύπτει υποχρέωση "άλλου", να αποζημιώσει τον παθόντα. Όταν όμως ασφαλισμένος είναι ο εργοδότης, ο οποίος είχε μετακυλήσει στον ασφαλιστή του τον κίνδυνο να υποχρεωθεί να πληρώσει στον εργαζόμενο χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής του βλάβης από ατύχημα, με την καταβολή του ασφαλίματος εκπληρώνεται η υποχρέωση του εργοδότη, άρα δεν υφίσταται συντρέχουσα υποχρέωση "άλλου" από διάφορη γενεσιουργό αιτία. Σ' αυτήν επομένως της περίπτωση δεν έχει εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 930 παρ. 3 Α.Κ. και η καταβολή του ασφαλίματος επιφέρει ισόποση απόσβεση της οφειλής του εργοδότη και των λοιπών εις ολόκληρον συνενεχομένων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 416, 483, 926 Α.Κ. Στην προσβαλλόμενη απόφαση όμως δεν διευκρινίζεται το είδος και το αντικείμενο της ασφαλίσεως. Έτσι δεν προκύπτει αν η καταβολή του ασφαλίματος του 1 εκατομμυρίου έπρεπε να καταλογιστεί στην αγωγική απαίτηση και καθίσταται ανέφικτος ο αναιρετικός έλεγχος της ορθής ή μη εφαρμογής των άνω διατάξεων. Γι' αυτό η απόφαση πρέπει, βάσει του από το άρθρο 559 αριθ. 19 αναιρετικού λόγου, που προτάθηκε από τον Εισηγητή με την έκθεσή του, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 562 παρ. 4 ΚΠολΔ, να αναιρεθεί εν μέρει, όσον αφορά την αφαίρεση του άνω ποσού. Η εξέταση των λόγων που περιέχονται στο αναιρετήριο παρέλκει αφού με αυτούς πλήττεται η

απόφαση ως προς το ίδιο κεφάλαιο (Αναιρεί την 2517/1991 απόφαση του Εφετείου Αθηνών).